

Prvým filmom DVD edície zo 60. rokov bude Jánošík Paľa Bielika

Už v piatok 26. septembra 2008 vyjde na DVD prvý film z edície Slovenský film 60. rokov, ktorú pripravili na tohtoročnú jeseň Slovenský filmový ústav (SFÚ) v spolupráci s vydavateľstvom Petit Press a s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR. Stane sa ním dvojdielny divácky hit *Jánošík I, II* režiséra Paľa Bielika. DVD si bude možné zakúpiť v novinových stánkoch za 99 Sk.

Bielikov film o Jurovi Jánošíkovi ponúka príbeh nielen o legendárnom ľudovom hrdinovi a zbojníkovi, ale aj o spoločenských vzťahoch na Slovensku koncom 17. a začiatkom 18. storočia. Prvá epocha rozpráva o Jánošíkom detstve, štúdiách a návrate do rodného kraja. Druhá epocha zachytáva Jánošíkov odchod do hôr, formovanie zbojníckej družiny, protifeudálny odboj a končí sa Jánošíkovou popravou.

Literárna príprava jedného z divácky najúspešnejších filmov v dejinách slovenskej kinematografie trvala desať rokov. Paľo Bielik ho začal scenáristicky pripravovať už v roku 1951, no k jeho realizácii došlo až v rokoch 1962 – 63. Na rozdiel od filmových verzií Jánošíka v podaní Jaroslava Siakeľa (1921) a Martina Friča (1935), v ktorej hlavnú postavu Jánošíka stvárnil sám Paľo Bielik, sa Bielik ako režisér pokúsil slovenskú národnú legendu interpretovať nanovo. Príbeh rozšíril o historické pozadie a sociálne motívy, ktoré vytvorili z Jánošíka v očiach slovenského ľudu bojovníka za práva a slobodu. Podľa slov Vladimíra Ješinu, kameramana filmu „*za povšimnutie stojí, že takmer všetky scenáre, ktoré si Paľo Bielik poväčšine sám písal a aj realizoval, nepostrádajú zmysel pre spravodlivosť a národné cítenie. Všade je zachovaná miera etiky a úcta k inému národu. V tomto zmysle je Bielikovo dielo národné a výnimočné.*“

Pri obsadzovaní hlavnej postavy Bielik nehľadal charakterového herca, ale predovšetkým typovo vhodného predstaviteľa. Našiel ho v mladom lekárovi Františkovi Kuchtovi, ktorý svojím vonkajším zjavom zodpovedal legende o národnom ľudovom hrdinovi. Film bol do kín uvedený pri príležitosti 250. výročia smrti Juraja Jánošíka a lámal rekordy v diváckej návštevnosti. Náklady na výrobu filmu dosiahli 4,2 mil. Kčs za prvý diel a 4,5 mil. Kčs za druhý diel, čím sa film stal najnákladnejšou produkciou v dovtedajšej histórii slovenského filmu. Film videlo spolu 5 miliónov divákov a zaradil sa medzi ekonomicky najúspešnejšie slovenské filmy. Bol uvedený na Medzinárodnom filmovom festivale v Dillí v roku 1965 a získal Cenu poroty pre kameramana Vladimíra Ješinu a cenu Bronzový páv. Vladimír Ješina si na toto obdobie spomína: „*Po dokončení bol film vybraný na festival do Indie, kde v Dillí získal cenu za kameru a obrazové stvárnenie. Keď mi Paľo Bielik po návrate z Indie prišiel cenu ponúknuť, rezolútne som trval na tom, a som o tom presvedčený aj dnes, že cena patrí predovšetkým jemu. On mi často spomínal, že som jeho tretím okom, ale obrazové riešenie filmu bolo prinajmenšom spoločné. Bronzový páv tak ostal v jeho domácej zbierke.*“

V doterajšej histórii československej kinematografie vznikli štyri filmové a jedno televízne spracovanie jánošíkovskej tematiky – hrané filmy *Jánošík* (r. J. Siakel', 1921), *Jánošík* (r. M. Frič, 1935), *Jánošík I, II* (r. P. Bielik, 1962 – 63), animovaný film *Zbojník Jurko* (r. V. Kubal, 1976) a televízna opera *Juro Jánošík* (r. J. Zachar, 1987).

DVD s filmom *Jánošík I, II* ako jeden z dvoch titulov edície Slovenský film 60. rokov obsahuje aj unikátny komentár pre nevidiacich.

informácie sú spracované z časopisu, ktorý je súčasťou vydania DVD

JÁNOŠÍK I, II

Réžia, námet, scenár: Paľo Bielik • Kamera: Vladimír Ješina • Hudba: Tibor Andrašovan • Strih: Maximilián Remeň • Zvuk: Ondrej Polomský • Architekt: Ivan Vaníček • Kostýmy: Ľudmila Juriová • Vedúci výroby: Vladimír Zimmer • Hrajú: František Kuchta, Vojtech Brázdovič, Ctibor Filčík, Dušan Blaškovič, Ondrej Jariabek, Jozef Kroner, Martin Ťapák, Lucia Poppová, Andrej Bagar, Eduard Bindas, Milan Jablonský, Viliam Záborský, Samuel Adamčík, Jaroslav Rozsival, Magda Lokvencová, Karol L. Zachar, Vladimír Černý a ďalší • Minutáž: 78 min. + 88 min. • Distribučná premiéra: 23. 8. 1963

DVD edícia Slovenský film 60. rokov reflektuje obdobie, ktoré patrí v našich dejinách k najvýznamnejším, tvoria ju základné diela slovenskej kinematografie: *Jánošík I a II* Paľa Bielika, *Pieseň o sivom holubovi* Stanislava Barabáša, *Slnko v sieti* Štefana Uhra, *Boxer a smrť* Petra Solana, *Organ* Štefana Uhra, *Drak sa vracia* Eduarda Grečnera, *Deň náš každodenný* Otakara Krivánka, *Kristove roky* Juraja Jakubiska, *Slávnosť v botanickej záhrade* Ela Havettu a *322* Dušana Hanáka. Okrem filmu všetky DVD nosiče obsahujú aj bonusy, medzi nimi informácie o filme, ohlasy z tlače, profily tvorcov a fotogalériu. Titulky a menu majú slovenské a anglické. Súčasťou kolekcie je časopis, ktorý je súčasťou DVD. Ten prostredníctvom rozhovorov a profilov tvorcov, štúdií k príslušnému filmu či výňatkov z dobovej tlače, vrátane pôvodného plagátu filmu, ilustruje dobu vzniku jednotlivých titulov. Edíciu Slovenský film 60. rokov sprevádzajú aj novinky. Ku každému filmu na DVD je ako predfilm pripojený jeden dobový Týždeň vo filme, unikátom je komentár pre nevidiacich, o ktoré sú doplnené filmy *Jánošík I a II* a *Organ*. Desiatim filmom aktuálnej edície Slovenský film 60. rokov predchádzalo DVD August 1968 – Očami slovenských dokumentaristov, ktoré vyšlo 18. augusta 2008 pri príležitosti pripomenutia si výročia neslávnych spoločensko-politických udalostí v dejinách Československa v roku 1968 s tromi dokumentárnymi snímkami, a to *Čas, ktorý žijeme* (r. Vlado Kubenko, Ladislav Kudelka, Jaroslav Pogran, Otakar Krivánek, Ivan Húšťava), mimoriadne vydanie Týždňa vo filme s názvom *Čierne dni* (r. Ladislav Kudelka, Milan Černák, Štefan Kamenický, Ctibor Kováč) a *Tryzna* (r. Vlado Kubenko, Peter Mihálik, Dušan Trančík).

Jednotlivé DVD nosiče edície Slovenský film 60. rokov vychádzajú od piatka 26. septembra do 28. novembra 2008 v týždenných intervaloch a zakúpiť si ich je možné v novinových stánkoch a na www.petitshop.sme.sk alebo priamo vo vydavateľstve Petit Press za 99 Sk.

Viac informácií o DVD edícii Slovenský film 60. rokov a jej jednotlivých tituloch nájdete na www.sfu.sk.